

Súd: Okresný súd Košice I
Spisová značka: 37C/16/2020
Identifikačné číslo súdneho spisu: 7120206880
Dátum vydania rozhodnutia: 01. 02. 2022
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Lenka Bowker
ECLI: ECLI:SK:OSKE1:2022:7120206880.6

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Košice I v konaní pred sudkyňou JUDr. Lenkou Bowker v právnom spore žalobcu: U., nar. X.X.XXXX., W., štátny občan SR, proti žalovanej: Slovenská republika v zastúpení Ministerstvom spravodlivosti SR, so sídlom Račianska 71, 813 11 Bratislava, o náhradu škody spôsobenú orgánom štátu v zmysle zákona č. 514/2003 Z.z.

rozhodol:

- I. Konanie o zaplatenie sumy 8.800,- Eur titulom nemajetkovej ujmy z a s t a v u j e .
- II. Žalobu v prevyšujúcej časti z a m i e t a .
- III. Žalovanej p r i z n á v a voči žalobcovi náhradu trov konania v rozsahu 100%.

o d ô v o d n e n i e :

1. Žalobca sa žalobou doručenou tunajšiemu súdu dňa 11.6.2020 domáhal, aby súd zaviazal žalovanú Slovenskú republiku k povinnosti zaplatiť mu škodu vo výške minimálne 839,37 Eur a to titulom skutočnej škody v zmysle § 17 ods. 1 zák. č. 514/2003 Z.z. a taktiež sumu vo výške 10.000,- Eur titulom nemajetkovej ujmy v zmysle § 17 ods. 2 citovaného zákona.

2. Žalobca žalobu odôvodnil nasledovnými skutočnosťami: Dňa 7.1.2014 podal žalobca ako právny zástupca žalobkyne v 2. rade pani Moniky Záhorčákovej žalobný návrh, ktorý bol na príslušnom súde vedený pod sp. zn. 12C/7/2014, predmetom ktorého bolo zrušenie rozhodcovského rozsudku Stáleho rozhodcovského súdu Slovenskej bankovej asociácie. Konajúci súd vo veci rozhodol rozsudkom dňa 15.11.2016 tak, že zrušil rozsudok SBA a uznesením zo dňa 11.8.2017 zaviazal žalovaného (EOS KSI Slovensko) k úhrade trov právneho zastúpenia žalobkyne v 2. rade vo výške 363,52 Eur. Dňa 17.8.2017 podal žalobca EOS KSI Slovensko, s.r.o. vo veci o zaplatenie sumy 11.343,31 Eur žalobný návrh, ktorý bol vedený konajúcim súdom pod sp. zn. 12Csr/1/2017, v ktorom návrhu požadoval žalobca, aby súd zaviazal žalovaných v 1. a v 2. rade (p. P.) k zaplateniu sumy v žalovanej výške. Konajúci súd rozhodol vo veci dňa 13.11.2018, kedy žalobu žalobcu zamietol a priznal žalovaným v 1. a v 2. rade náhradu trov konania. Uznesením zo dňa 10.2.2020 priznal súd žalovanému v 1. rade náhradu trov vo výške 1.679,21 Eur a žalovanej v 2. rade náhradu trov vo výške 839,84 Eur. Proti uvedenému uzneseniu právny zástupca žalovanej v 2. rade (tu žalobca) podal dňa 19.2.2020 sťažnosť, kde v jej obsahu namietal spôsob výpočtu náhrady trov konania, nakoľko mu bola súdom priznaná takmer o 50% nižšia náhrada trov ako druhému právnenému zástupcovi, na čo konajúci súd reagoval dňa 14.4.2020 uznesením, ktorým sťažnosť bez náležitého vysvetlenia zamietol. Žalobca uviedol, že žalobný návrh opiera o ustanovenie zákona č. 514/2003 Z.z. a to najmä ustanovenie § 1 ods. 1, § 2 písm. a/,b/ a § 3 ods. 2, najmä o tú skutočnosť, že zodpovednosti za spôsobenú škodu sa štát nemôže zbaviť.

3. Podaním doručeným súdu dňa 25.6.2020 žalobca zmenil petit svojho pôvodného žalobného návrhu a žiadal, aby mu súd titulom náhrady nemajetkovej ujmy vo veci priznal nárok vo výške 1.200,- Eur. Ďalej doplnil, že priznaním náhrady trov konania jemu ako právnemu zástupcovi žalovanej v 2. rade oproti náhrade trov konania priznanej právemu zástupcovi žalovaného v 1. rade týmto postupom súdu došlo k evidentnému úmyselnému pochybeniu a preto sa mu javí jeho nárok ako opodstatnený.

4. Žalovaná sa k žalobe vyjadrila podaním zo dňa 18.8.2020, kde uviedla, že žalobca nároky na náhradu škody odvodzuje od nezákonného rozhodnutia uznesenia Okresného súdu Košice I sp. zn. 12Csr/1/2017 zo dňa 10.2.2020. Žalovaná s poukazom na § 16 ods. 4 zák. č. 514/2003 Z.z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci uviedla, že keďže nemá vedomosť o tom, že by žalobcom uplatnené nároky na náhradu škody boli predmetom predbežného prerokovania, ktorú skutočnosť žalobca v žalobe ani netvrdí, má žalovaná za to, že žalobu žalobcu je nevyhnutné zamietnuť, nakoľko nie je splnená podmienka predbežného prerokovania nároku žalobcu v zmysle § 15 v spojení s § 16 ods. 4 citovaného zákona. Žalovaná poukázala na to, že pre priznanie nárokov podľa zákona č. 514/2003 Z.z. je potrebné preukázanie kumulatívnej existencie nasledovných podmienok a to existencia nezákonného rozhodnutia, vznik škody (majetkovej škody/nemajetkovej ujmy) a príčinná súvislosť medzi nezákonným rozhodnutím a vzniknutou škodou. Nezákonným rozhodnutím je len také rozhodnutie, ktoré bolo po nadobudnutí jeho právoplatnosti zrušené, alebo zmenené pre jeho nezákonnosť príslušným orgánom. Nakoľko žalobcom namietané uznesenie Okresného súdu Košice I sp. zn. 12Csr/1/2017 zo dňa 10.2.2020 nebolo po nadobudnutí jeho právoplatnosti zrušené, alebo zmenené pre nezákonnosť príslušným orgánom, nemožno ho považovať za nezákonné rozhodnutie v zmysle § 5 a nasl. zákona č. 514/2003 Z.z. Žalobca tak nepreukázal splnenie hneď prvej podmienky pre vznik zodpovednosti žalovanej za škodu a to existenciu nezákonného rozhodnutia. Čo sa týka škody, žalobca vznik nároku na náhradu majetkovej škody, ako ani jej výšku žiadnym spôsobom doposiaľ v konaní nepreukázal. Neuviedol ani žiadne skutočnosti, ktoré by viedli k záveru, že žalobcovi nejaká majetková škoda vznikla, resp. z akého dôvodu by rozdiel medzi priznanými trovami právneho zastúpenia strán sporu mal predstavovať škodu, za ktorú by mala prebrať zodpovednosť žalovaná. Vo vzťahu k nároku na náhradu majetkovej škody vo výške 839,37 Eur tak žalobca neunesol svoje bremeno tvrdenia ani dôkazné bremeno, ktoré ho v konaní zaťažuje. Ďalej žalovaná poukázala na § 17 citovaného zákona, kedy uviedla, že náhradu nemajetkovej ujmy možno priznať, no len vtedy keď zadosťučinenie podľa prvého odseku ustanovenia § 17 citovaného zákona nie je postačujúce z hľadiska intenzity trvania rozsahu nepriaznivých následkov vzniknutých žalobcovi a to teda je potrebné skúmať okolnosti, na ktoré treba prihliadať pri určení výšky náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch (§ 17 ods. 3 zák. č. 514/2003 Z.z.). Zákon žiadnu prezumpciu vzniku nároku na náhradu nemajetkovej ujmy nepozná. V prípade nároku na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch síce žalobca uniesol svoje bremeno tvrdenia, avšak ním uvádzané následky, ako spochybnenie jeho profesného postavenia, jeho odbornej úrovne ako advokáta, čo predstavuje zásah do jeho osobnostných práv doposiaľ žiadnym spôsobom v konaní nepreukázal. V prípade žalobcu nie je preukázaný ani vznik škody, ani jej výška, preto priznanie nároku na náhradu škody, či už majetkovej alebo nemajetkovej ujmy žalobcovi neprichádza do úvahy. Žalovaná taktiež namietala neexistenciu príčinnej súvislosti medzi označeným nezákonným rozhodnutím a údajným vznikom škody na strane žalobcu. Žalovaná mala za to, že nie je splnený žiaden predpoklad pre vznik zodpovednosti štátu za škodu podľa § 514/2003 Z.z. a preto žiadala žalobu zamietnuť a priznať jej nárok na náhradu trov konania.

5. Podaním doručeným súdu dňa 3.3.2020 žalobca navrhol, aby súd prerušil v zmysle § 162 a nasl. CSP konanie v označenej právnej veci až do vydania rozhodnutia žalovanej o priebehu výsledku procesu predbežného prejednanía návrhu v zmysle § 15 zákona, kedy poukázal na jednoduché opomenutie vykonania takéhoto zákonného postupu z jeho strany, ku ktorému opomenutiu došlo výlučne z dôvodu oplašenosti z návrhu.

6. Podaním doručeným súdu dňa 13.10.2020 sa žalovaná vyjadrila k návrhu na prerušenie konania žalobcu, kedy uviedla, že s návrhom nesúhlasí, nakoľko na prerušenie konania nie je splnený žiaden zo zákonných dôvodov uvedených v § 162 CSP, alebo § 164 CSP. Prerušenie konania podľa § 163 CSP vyžaduje zhodný návrh oboch sporových strán, ktorý v tomto prípade absentuje a teda konanie nie je možné prerušiť ani podľa § 163 CSP. Okrem iného oznámenie Ministerstva spravodlivosti SR o výsledku predbežného prerokovania nároku poškodeného na náhradu škody nemá formu rozhodnutia a už vôbec nie rozhodnutia o predbežnej otázke, ktorým je súd viazaný.

7. Podaním doručeným súdu 14.4.2021 žalobca zaslal súdu kópiu oznámenia o výsledku predbežného prerokovania nároku na náhradu škody, kedy uviedol svoje znechutenie právnym vedomím dotyčného pracovníka MS SR. Žalobca uviedol, že je mylný záver generálneho riaditeľa právnej sekcie MSSR v tom smere, že jemu ako právnenému zástupcovi žalovanej nepatrí náhrada trov konania za úkony vykonané v priebehu konania po vrátení veci na OS Košice I vedené pod sp. zn. 12Csr/1/2017, keďže žalovanú zastupoval už v predchádzajúcom konaní vedenom pod sp. zn. 12C/7/2014. Taktiež nesúhlasil s vyjadrením, že sa nezúčastnil pojednávania vo veci dňa 13.11.2018. Ďalej žalobca uviedol, že súd bez problémov priznal trovy právneho zastúpenia druhému právnenému zástupcovi, ktorého on osobne na pojednávaniach nikdy nestretol. Zároveň spochybňoval záver vyjadrený ministerským úradníkom, že jemu ako žalobcovi žiadna škoda nevznikla, keďže nebol účastníkom konania.

8. Na pojednávaní dňa 1.2.2022 žalobca predniesol zmenu žaloby a to tak, že zmenil právnu kvalifikáciu nároku, ktorý žiadal už nie v zmysle zákona č. 514/2003, ale podľa § 420 a nasl. o náhrade škody. Podľa jeho názoru v tom nevidel problém, pretože predmet konania ostáva ten istý, mení sa len označenie sporu. Nakoľko k zmene daného rozhodnutia, z ktorého odvodzuje svoj nárok na náhradu škody nedošlo a to vinou súdu, ktorého rozhodnutie napáda, pretože odvolanie vo veci sp. zn. 12Csr/1/2017 nebolo súdom postúpené odvolaciemu súdu a nedošlo tak k naplneniu podmienok konania podľa § 514/2003 Z.z. Predmetom konania je náhrada škody spôsobená nesprávnym výpočtom náhrady trov advokátskeho zastúpenia v spore 12Csr, kde mu nebola priznaná náhrada trov minimálne v piatich úkonoch, ktoré preukázateľne vykonával a ktoré vie súdu aj predložiť. Na uvedenom pojednávaní zároveň žalobca preniesol, že na návrhu na prerušenie konania netrvá vzhľadom na to, že jeho žiadosť o predbežné prerokovanie nároku na MS SR už bola prerokovaná a teda nie je dôvod na prerušenie konania.

9. Podľa § 144 zákona č. 160/2015 Z.z. Civilného sporového poriadku (ďalej len CSP), žalobca môže vziať žalobu späť.

10. Podľa § 145 ods. 1 veta prvá CSP, ak je žaloba vzatá späť sčasti, súd konanie v tejto časti zastaví.

11. Na základe dispozičného úkonu žalobcu, ktorý žalobu v časti o zaplatenie sumy 8.800 Eur titulom nemajetkovej ujmy zobral späť ešte pred otvorením pojednávania, súd v zmysle § 144 CSP konanie o tejto časti nároku žalobcu voči žalovanej zastavil.

12. Súd vykonal dokazovanie predloženými listinnými dôkazmi a zistil nasledovný skutkový stav:

13. Z pripojeného spisu Okresného súdu Košice I sp. zn. 12C/7/2014 súd zistil, že v právnej veci žalobkyne P. v zastúpení JUDr. U., advokátom proti žalovanému EOS KSI Slovensko, s.r.o. o zrušenie rozhodcovského rozsudku súd rozhodol rozsudkom zo dňa 15.11.2016, kedy vo výroku I. zrušil rozhodcovský rozsudok Stáleho rozhodcovského súdu Slovenskej bankovej asociácie sp. zn. II/2011-1013 vydaný dňa 23.10.2013 rozhodcom P., vo výroku II. rozhodol, že návrhu žalovaného v rozsahu uvedenom v návrhu na začatie konania podanom v rozhodcovskom konaní rozhodne súd samostatným konaním a výrokom III. priznal žalobkyni náhradu trov konania v rozsahu 100%. Rozhodnutie nadobudlo právoplatnosť dňa 13.1.2017. Uznesením sp. zn. 12C/7/2014 zo dňa 11.8.2017 bol žalovaný zaviazaný zaplatiť žalobkyni trovy konania vo výške 363,52 Eur k rukám advokátovi žalobkyne JUDr. U.. Rozhodnutie nadobudlo právoplatnosť dňa 5.9.2017.

14. Z pripojeného spisu Okresného súdu Košice I sp. zn. 12Csr/1/2017 súd zistil, že návrhom na začatie konania doručeným súdu dňa 21.8.2017 spoločnosť EOS KSI Slovensko, s.r.o. podala žalobu voči žalovanému v 1. rade X., žalovanej v 2. rade P. a žalovanému v 3. rade S. o zaplatenie 11.343,31 Eur s príslušenstvom. Súd vo veci rozhodol rozsudkom zo dňa 13.11.2018, kedy I. konanie proti žalovanému v 3. rade zastavil, II. vo vzťahu medzi žalobcom a žalovaným v 3. rade stranám náhradu trov konania nepriznal, III. žalobu zamietol a IV. priznal žalovaným v 1. a v 2. rade proti žalobcovi náhradu trov konania vo výške 100%. Rozsudok nadobudol právoplatnosť vo výroku I. a II. dňa 3.1.2019, vo výroku III. a IV. dňa 2.1.2020.

15. Uznesením sp. zn. 12Csr/1/2017-332 zo dňa 10.2.2020 súd o výške náhrady trov konania rozhodol tak, že žalobca je povinný nahradiť žalovanému v 1. rade trovy konania vo výške 1.679,21 Eur a to na účet právneho zástupcu žalovaného v 1. rade JUDr. P. do 15 dní od doručenia uznesenia a ďalej, že

žalobca je povinný nahradiť žalovanej v 2. rade trovy konania vo výške 839,84 Eur a to na účet právneho zástupcu žalovanej v 2. rade JUDr. U. do 15 dní od doručenia uznesenia.

16. Žalovaná v 2. rade v zastúpení advokátom JUDr. U. podala proti uvedenému uzneseniu sťažnosť, kedy poukázala na rozdiel priznanej náhrady trov konania žalovanému v 1. rade a ním zastúpenej žalovanej v 2. rade, kedy vyššia súdna úradníčka svojim neúmyselným konaním jej nepriznala odmenu za určité úkony právnej služby, preto žalobkyňa v 2. rade žiadala zosúladenie výšky nárokov advokátov so skutočnosťou a z nej vyplývajúcej potreby úpravy výšky náhrady trov advokátskeho zastúpenia jednotlivých klientov v rámci predmetného konania. Uznesením sp. zn. 12Csr/1/2017-344 zo dňa 14.4.2020 súd sťažnosť žalovanej v 2. rade zamietol a žalovanej v 2. rade nepriznal náhradu trov v konaní o sťažnosti. Uvedené rozhodnutie nadobudlo právoplatnosť dňa 22.11.2021.

17. Proti uvedenému rozhodnutiu bolo žalovanou v 2. rade podané odvolanie, o ktorom rozhodol Krajský súd v Košiciach uznesením č.k.. 3Cosr/1/2020-376 zo dňa 30.9.2021, ktorým odvolanie odmietol a žalovanej v 2. rade nepriznal nárok na náhradu trov odvolacieho konania.

18. Listom zo dňa 25.2.2021 Ministerstvo spravodlivosti SR oznámilo výsledok predbežného prerokovania nároku na náhradu škody žalobcovi, kde si uplatnil náhradu majetkovej ujmy v podobe trov právneho zastúpenia vo výške 839,37 Eur a nárok na náhradu nemajetkovej ujmy vo výške 1.200,- Eur a to tak, že tejto žiadosti nebolo vyhovené, nakoľko nebolo preukázané kumulatívne splnenie zákonných podmienok pre vznik nároku na náhradu škody. Okrem iného iba osobám uvedených ako strany sporu v danom konaní a to žalovanému v 1. rade X. a žalovanej v 2. rade P. by mohla v dôsledku žalobcom namietaných nezákonných rozhodnutí teoreticky vzniknúť škoda, teda len tieto osoby by bolo možné teoreticky považovať za poškodených. Avšak nárok na náhradu škody, majetkovej aj nemajetkovej ujmy si uplatňuje žalobca vo svojom mene a na svoj účet, nie na účet žalovanej v 2. rade a na základe tejto skutočnosti MS SR posúdilo jeho žiadosť ako nedôvodnú. Namietané rozhodnutie OS KE I nie sú nezákonnými rozhodnutiami v zmysle § 6 ods. 1 zákona č. 514/2003 Z.z., ktorá už samotná skutočnosť vylučuje vznik akejkoľvek škody.

19. Súd vec právne posúdil podľa nasledovných ustanovení:

20. Podľa § 73 CSP na konanie štátu pred súdom sa použijú ustanovenia osobitného predpisu o konaní za štát.

21. Podľa čl. 46 ods. 3 zákona č. 460/1992 Zb. Ústavy Slovenskej republiky, každý má právo na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím súdu, iného štátneho orgánu či orgánu verejnej správy alebo nesprávnym úradným postupom.

22. Podľa § 3 ods. 1 zákona č. 514/2003 Z.z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci a o zmene niektorých zákonov (ďalej len „citovaný zákon“), Štát zodpovedá za podmienok ustanovených týmto zákonom za škodu, ktorá bola spôsobená orgánmi verejnej moci, okrem tretej časti toho zákona, pri výkone verejnej moci

- a) nezákonným rozhodnutím,
- b) nezákonným zatknutím, zadržaním alebo iným pozbavením osobnej slobody,
- c) rozhodnutím o treste, o ochrannom opatrení alebo rozhodnutím o väzbe, alebo
- d) nesprávnym úradným postupom.

23. Podľa § 3 ods. 2 citovaného zákona, zodpovednosti podľa odseku 1 sa nemožno zbaviť.

24. Podľa § 4 ods. 1 písm. a) citovaného zákona, vo veci náhrady škody, ktorá bola spôsobená orgánom verejnej moci podľa § 3 ods. 1, koná v mene štátu Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky, ak 1. škoda vznikla v dôsledku rozhodnutia vydaného súdom alebo ak škoda bola spôsobená nesprávnym úradným postupom súdu, 2. škodu spôsobil notár pri výkone verejnej moci, 3. škodu spôsobil súdny exekútor pri výkone exekučnej činnosti vykonávanej z poverenia súdu podľa osobitného predpisu,

25. Podľa § 5 ods. 1 citovaného zákona, právo na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím má účastník konania, ktorému vznikla škoda v dôsledku rozhodnutia vydaného v tomto konaní.

26. Podľa § 6 ods. 1 citovaného zákona, ak tento zákon neustanovuje inak, právo na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím možno uplatniť iba vtedy, ak právoplatné rozhodnutie, ktorým bola škoda spôsobená, bolo zrušené alebo zmenené pre nezákonnosť príslušným orgánom. Súd, ktorý rozhoduje o náhrade škody, je viazaný rozhodnutím tohto orgánu.

27. Podľa § 6 ods. 2 citovaného zákona, právo podľa odseku 1 možno priznať iba vtedy, ak poškodený podal proti nezákonnému rozhodnutiu riadny opravný prostriedok podľa osobitných predpisov. Splnenie tejto podmienky sa nevyžaduje, ak ide o prípady hodné osobitného zreteľa.

28. Podľa § 6 ods. 3 citovaného zákona, ak bola škoda spôsobená nezákonným rozhodnutím, ktoré je vykonateľné bez ohľadu na právoplatnosť, možno nárok na náhradu škody uplatniť aj vtedy, ak nezákonné rozhodnutie bolo zrušené alebo zmenené na základe riadneho opravného prostriedku. Ak bolo vykonateľné rozhodnutie vydané v konaní, na ktoré sa nevzťahujú predpisy o správnom konaní, možno nárok uplatniť aj vtedy, ak bolo zrušené pre nezákonnosť príslušným orgánom.

29. Podľa § 15 ods. 1 citovaného zákona, nárok na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím, nezákonným zatknutím, zadržaním alebo iným pozbavením osobnej slobody, rozhodnutím o treste, o ochrannom opatrení alebo rozhodnutím o väzbe, ako aj nárok na náhradu škody spôsobenej nesprávnym úradným postupom je potrebné vopred predbežne prerokovať na základe písomnej žiadosti poškodeného o predbežné prerokovanie nároku (ďalej len „žiadosť“) s príslušným orgánom podľa § 4 a 11.

30. Podľa § 16 ods. 1 citovaného zákona, ak príslušný orgán neuspokojí nárok na náhradu škody alebo jeho časť do šiestich mesiacov odo dňa prijatia žiadosti, môže sa poškodený domáhať uspokojenia nároku alebo jeho neuspokojenej časti na súde.

31. Podľa § 17 ods. 1 citovaného zákona, uhrádza sa skutočná škoda a ušlý zisk, ak osobitný predpis neustanovuje inak.

32. Podľa § 17 ods. 2 citovaného zákona, ak iba samotné konštatovanie porušenia práva nie je dostatočným zadostučinením vzhľadom na ujmu spôsobenú nezákonným rozhodnutím alebo nesprávnym úradným postupom, uhrádza sa aj nemajetková ujma v peniazoch, ak nie je možné uspokojiť ju inak.

33. Podľa § 17 ods. 3 citovaného zákona, výška nemajetkovej ujmy v peniazoch podľa odseku 2 sa určuje s prihliadnutím najmä na

- a) osobu poškodeného, jeho doterajší život a prostredie, v ktorom žije a pracuje,
- b) závažnosť vzniknutej ujmy a na okolnosti, za ktorých k nej došlo,
- c) závažnosť následkov, ktoré vznikli poškodenému v súkromnom živote,
- d) závažnosť následkov, ktoré vznikli poškodenému v spoločenskom uplatnení.

34. Podľa § 60 CSP, stranami sú žalobca a žalovaný.

35. Podľa § 263 ods. 1 CSP, ak bola v konaní úspešná strana zastúpená advokátom, súd uvedie v uznesení o výške náhrady trov konania ako prijímateľa náhrady trov konania advokáta.

36. Podľa § 420 zákona č. 40/1964 Zb. Občianskeho zákonníka (ďalej len OZ), (1) Každý zodpovedá za škodu, ktorú spôsobil porušením právnej povinnosti. (2) Škoda je spôsobená právnickou osobou alebo fyzickou osobou, keď bola spôsobená pri ich činnosti tými, ktorých na túto činnosť použili. Tieto osoby samy za škodu takto spôsobenú podľa tohto zákona nezodpovedajú; ich zodpovednosť podľa pracovnoprávných predpisov nie je tým dotknutá. (3) Zodpovednosť sa zbaví ten, kto preukáže, že škodu nezavinil.

37. Podľa § 425 OZ v znení účinnom do 30.6.1969, štátny orgán alebo orgán, na ktorý prešli úlohy štátneho orgánu, zodpovedá aj za škodu spôsobenú nezákonným rozhodnutím podľa úpravy obsiahnutej v osobitných predpisoch.

38. Procesnou legitímáciou sa rozumie oprávnenie byť účastníkom konania. Vecnou legitímáciou sa rozumie stav vyplývajúci výlučne z hmotného práva, svedčiaci o tom, kto je nositeľom uplatneného práva alebo povinnosti, ktorá je predmetom konania. Podľa toho sa rozlišuje vecná legitímácia aktívna - na strane žalobcu a pasívna - na strane žalovaného. Nedostatok aktívnej vecnej legitímácie znamená, že niekto, kto tvrdí, že je nositeľom hmotného práva, jeho nositeľom nie je. Nedostatok pasívnej vecnej legitímácie znamená, že niekto, o kom sa tvrdí, že je nositeľom hmotnej povinnosti, jej nositeľom nie je, resp. žalobca nepreukáže súdu v konaní, že nositeľom hmotnoprávnej povinnosti, ktorá je predmetom súdneho sporu, je označený žalovaný. Otázkou vecnej legitímácie skúma súd ex offo.

39. Žalobca odvodzuje svoj nárok na náhradu škody od nezákonných rozhodnutí - uznesenia Okresného súdu Košice I sp. zn. 12Csr/1/2017-332 zo dňa 10.2.2020, ktorým bola žalovanej v 2. rade priznaná náhrada trov konania v sume 839,84 Eur oproti náhrade trov konania priznanej žalovanému v 1. rade v sume 1.679,21 Eur a od uznesenia Okresného súdu Košice I sp. zn. 12Csr/1/2017 zo dňa 14.4.2020, ktorou bola sťažnosť žalovanej v 2. rade voči uzneseniu zo dňa 10.2.2020 zamietnutá. Žalobca požaduje rozdiel medzi priznanými sumami vo forme skutočnej škody vo výške 839,37 Eur a zároveň priznanie nemajetkovej ujmy vo výške 1.200 Eur.

40. Účastníkmi procesnoprávných vzťahov v občianskom súdnom sporovom konaní sú žalobca a žalovaný; uvedené platí aj na vzťahy vznikajúce pri náhrade trov konania (§ 142 a nasl. O.s.p. <<http://zakony.judikaty.info/predpis/uplne-znenie-zakona-200/2013>>, teraz § 60 CSP). Právnomu zástupcovi v sporovom konaní pred súdom občiansky súdny poriadok nepriznáva postavenie účastníka konania, jeho status v konaní (ako splnomocniteľa) vyplýva len zo vzťahu s tým účastníkom, ktorého v konaní zastupuje na základe plnomocenstva (resp. zmluvy o právnej pomoci). Ak je účastník zastúpený advokátom a bola mu prisúdená náhrada trov konania, účastník ktorý bol zaviazaný, je povinný ju zaplatiť na účet advokáta, a to bez zreteľa na to, či trovy vynaložil priamo účastník alebo ich za neho hradil advokát; prípadné vzájomné nároky sú samostatným vzťahom advokáta a klienta (účastníka). V takomto prípade je advokát len platobným miestom na zaplatenie náhrady trov konania priznaných účastníkovi konania; ustanovenie § 149 ods. 1 O.s.p. <<http://zakony.judikaty.info/predpis/uplne-znenie-zakona-200/2013>> (teraz § 263 ods. 1 CSP) nemá žiaden dopad na procesné ani hmotné práva a povinnosti tretích osôb. Určenie platobného miesta má za cieľ povinnému účastníkovi uľahčiť úhradu trov konania na ktorú bol zaviazaný a zjednodušiť vyúčtovanie nákladov vzniknutých medzi účastníkom konania a jeho právnym zástupcom na základe zmluvy o právnej pomoci. Rozhodnutie súdu o povinnosti nahradiť trovy konania je právnym titulom, ktoré vymedzuje oprávnený a povinný subjekt, obsah uloženej povinnosti a prípadne i miesto plnenia. V rozhodnutiach súdov o náhrade trov konania bolo výslovne určené, že žalovaný je povinný zaplatiť žalobcovi trovy prvostupňového i odvolacieho konania, čím bolo určené, kto je oprávneným a kto povinným subjektom. Z ďalšej formulácie ukladajúcej povinnosť zaplatiť náhradu trov konania na účet právneho zástupcu žalobcu možno vyvodiť len to, že advokát je platobným miestom pre splnenie uloženej povinnosti oprávneného účastníka. Ak by povinný dodatočne nesplnil svoju povinnosť nahradiť trovy konania na účet advokáta, advokát by nemohol podať návrh na nútený výkon rozhodnutia vo vlastnom mene, ale len ako zástupca účastníka, ak má splnomocnenie na podanie tohto návrhu (rozhodnutie NS SR sp. zn. 5 M Cdo 9/2008).

41. V tomto konkrétnom prípade žalobca ako advokát zastupujúci stranu sporu v konaní sp. zn. 12Csr/1/2017 si sám vo vlastnom mene uplatňuje náhradu škody predstavujúcu rozdiel sumy náhrady trov konania, ktorá bola súdom priznaná žalovanej v 2. rade - jeho klientke P. a sumy, ktorá bola priznaná žalovanému v 1. rade - X. Vzhľadom na vyššie uvedené je nutné konštatovať, že takto definovaná škoda nemohla vzniknúť priamo žalobcovi ako právnomu zástupcovi, ale iba a jedine samotnej žalovanej v 2. rade. Subjektom hmotnoprávnej povinnosti je tá strana sporu, ktorej bola náhrada trov konania priznaná, nie jeho právny zástupca (advokát). Žalobca totiž ako advokát zazmluvnený príkaznou zmluvou resp. zmluvou o poskytnutí právnej pomoci s klientom - stranou sporu, ktorý má udelené plnomocnenstvo na zastupovanie v konaní, je len miestom plnenia, kde má zaviazaná strana sporu uhradiť priznané trovy konania. To, že vo výrokovej časti rozhodnutia je uvedené, že náhradu trov konania je zaviazaná strana sporu povinná zaplatiť na účet alebo k rukám advokáta, ešte nezakladá vecnú legitímáciu advokáta ohľadom nároku na náhradu trov konania. Táto vecná legitímácia takto nie je daná ani v konaní o náhradu škody založená na tvrdení, že strane sporu mala byť priznaná iná vyššia náhrada trov konania. Nárok na náhradu trov konania je procesným nárokom, pričom do jeho obsahu sa nepremietajú právne vzťahy založené príkaznou zmluvou (zmluvou o právnej pomoci), ktorá bola uzatvorená medzi stranou sporu a jeho advokátom. Vzhľadom na citované skutočnosti súd musel konštatovať, že žalobca s poukazom na

ustanovenie § 5 ods. 1 citovaného zákona nemá aktívnu vecnú legitimáciu v konaní o zaplatenie nároku na náhradu škody (majetkovej či nemajetkovej) voči štátu odvodzovanú od označených nezákonných rozhodnutí štátu. Takúto škodu by si mohla uplatniť jedine samotná strana sporu - klientka žalobcu pani P., lebo ona bola účastníčkou konania, ktorej mohla vzniknúť škoda v dôsledku rozhodnutia vydaného v tomto konaní.

42. Súd považuje za potrebné sa vyjadriť ešte k otázke právnej kvalifikácie daného nároku, kedy žalobca najskôr požadoval náhradu škody titulom zákona č. 514/2003 Z.z., následne uviedol, že si túto uplatňuje podľa všeobecných ustanovení Občianskeho zákonníka, konkrétne § 420 OZ.

43. Žalobca v priebehu konania neupravoval svoje skutkové tvrdenia, na ktorých založil nárok na zaplatenie náhrady škody, iba uviedol, že k zmene rozhodnutia, od ktorého odvíja svoj nárok na náhradu škody nedošlo, pretože jeho odvolanie voči uzneseniu sp. zn. 12Csr/1/2017 zo dňa 10.2.2020 nebolo postúpené odvolaciemu súdu a nedošlo k naplneniu podmienok podľa § 514/2003 Z.z.. Predmetom konania je tak náhrada škody spôsobená nesprávnym výpočtom náhrady minimálne v piatich úkonoch právnej služby, ktoré preukázateľne vykonal. Je potrebné poznamenať, že skutočnosť o nesprávnom spôsobe výpočtu náhrady trov konania v rozhodnutí Okresného súdu Košice I sp. zn. 1Csr/1/2017 žalobca tvrdil už v samotnej žalobe. Na základe uvedeného súd pri predbežnom právnom posúdení veci na pojednávaní dňa 1.2.2022 konštatoval, že žalobca opisuje ten istý skutkový dej, ten istý skutkový stav a teda sa nejedná o zmenu skutkových okolností, ktoré by odôvodňovali zmenu žalobného petitu a preto uvedený prednes žalobcu ako zmenu žalobného petitu ani neposúdil. Skutočnosť, že si žalobca v priebehu konania uvedomil, že v konaní nemôže byť úspešný z dôvodu nenaplnenia lítery zákona, konkrétne ustanovenia § 6 ods. 1 zákona č. 514/2003 Z.z. ešte neznamená, že došlo z jeho strany k zmene skutkových tvrdení, ak žalobca zotrval na argumentácii o nesprávnom výpočte náhrady trov konania súdom a z toho plynúcich nesprávnych rozhodnutí súdu.

44. Nárok žalobcu je definovaný ako náhrada škody. Občiansky zákonník ako lex generalis v § 420 upravuje zodpovednosť všetkých účastníkov občianskoprávných vzťahov, t.j. fyzických či právnických osôb. Aktuálny Občiansky zákonník vo svojich ustanoveniach neupravuje zodpovednosť za náhradu škody spôsobenú pri výkone verejnej moci. Zodpovednosť za náhradu škody spôsobenú nezákonným rozhodnutím upravovalo pôvodné ustanovenie § 426 OZ v znení účinnom do 30.6.1969. Následne bol prijatý zákon č. 58/1969 Zb. o zodpovednosti za škodu spôsobenú rozhodnutím orgánu štátu alebo jeho nesprávnym úradným postupom, čím sa § 426 stal obsolétnym a bol zrušený. V súčasnosti platí zákon č. 514/2003 Z.z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci ako lex specialis, ktorý predchádzajúcu úpravu (zákon č. 58/1969 Zb.) zrušil. Nový zákon sa vzťahuje tak na zodpovednosť štátu za škodu spôsobenú orgánmi verejnej moci pri výkone verejnej moci, ako aj na zodpovednosť obce a vyššieho územného celku pri výkone samosprávy.

45. Ak strana uvedie rozhodujúce skutočnosti, z ktorých vyvodzuje tvrdený nárok, ale s týmito skutočnosťami spája nesprávne právne následky, nie je súd viazaný právnym názorom strany sporu a je povinný posúdiť vec podľa tých právnych noriem, ktoré na tvrdený a súdom zistený skutkový stav dopadajú. Súd teda nie je viazaný právnou kvalifikáciou, ale len skutkovým vymedzením v žalobe a musí si vyriešiť aj prípadnú konkurenciu (súbehu) právnych nárokov a spomedzi viacerých vybrať správnu právnu normu (rozhodnutie NS SR sp. zn. 2Cdo/174/2018). Najvyšší súd (ale aj nižšie súdy) totiž nie je viazaný právnou kvalifikáciou, ktorú veci prisudzuje žalovaný v odôvodnení svojho dovolania, v zmysle zásady *iura novit curia* = súd pozná právo (rozhodnutie NS SR sp. zn. 4Cdo/176/2019).

46. Súd aj v tomto konkrétnom prípade nie je viazaný právnou kvalifikáciou nároku tak ako ju označil žalobca. Je v právomoci všeobecného súdu vykladať a aplikovať zákony. Súd je viazaný iba skutkovým vymedzením v žalobe. Uvedené je prejavom doktríny, že všeobecný súd pozná právo („*iura novit curia*“). Vzhľadom na vyššie uvedené súd konštatoval, že daný skutkový stav ani nemohol byť subsumovaný pod ustanovenie § 420 OZ, ktoré upravuje všeobecne zodpovednosť za škodu, avšak jedine pod ustanovenia zákona č. 514/2003 Z.z. ako lex specialis aj napriek tomu, že žalobca žiadal právne kvalifikovať nárok pod ustanovenia § 420 OZ, nakoľko táto právna norma priamo na danú situáciu nedopadá a ju neupravuje.

47. Takáto argumentácia žalobcu ohľadom právnej kvalifikácie nároku však nemení nič na skutočnosti, že žalobca požaduje žalovanú sumu titulom náhrady škody za nesprávne priznanú náhradu trov konania

žalovanej v 2. rade v spore sp. zn. 12Csr/1/2017, kedy žalobca bol len zazmluvneným advokátom a teda predstavuje iba miesto plnenia náhrady trov konania. Súd opakovane uvádza, že pozícia právneho zástupcu strany pôvodného sporu sp. zn. 12Csr/1/2017 nezakladá jeho aktívnu legitímáciu v tomto konaní.

48. Vzhľadom na právny záver súdu o nedostatku aktívnej legitímácie žalobcu v konaní, v spore nastolená obrana žalovanej strany ohľadom nesplnenia podmienok na priznanie nároku na náhradu škody (existencia nezákonného rozhodnutia, vznik škody a príčinná súvislosť medzi nimi) boli druhoradá. Súd len pre úplnosť dodáva, že s touto argumentáciou žalovanej strany však bolo nutné súhlasiť. Uznesenie Okresného súdu Košice I sp. zn. 12Csr/1/2017 zo dňa 10.2.2020 ako aj uznesenie Okresného súdu Košice I sp. zn. 12Csr/1/2017 zo dňa 14.4.2020 nebolo zmenené alebo zrušené pre jeho nezákonnosť. Odvolanie žalovanej v 2. rade voči uzneseniu Okresného súdu Košice I sp. zn. 12Csr/1/2017 zo dňa 14.4.2020 bolo riadne predložené súdu druhej inštancie, ktorý rozhodol uznesením sp. zn. 3CoCsr/1/2020 zo dňa 30.9.2021 a odvolanie odmietol. Takto nebola naplnená prvá základná podmienka v zmysle § 6 ods. 1 zákona č. 514/2003 Z.z. pre priznanie nároku na náhradu škody a preto ani nie je potrebné sa vyjadrovať k ostatným dvom podmienkam na priznanie nároku na náhradu škody - vznik škody a príčinná súvislosť.

49. Vzhľadom na všetky vyššie uvedené skutočnosti s poukazom na citované zákonné ustanovenia súd rozhodol tak, ako je uvedené vo výrokovej časti tohto rozhodnutia.

50. Podľa § 255 ods. 1 CSP, súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci.

51. Podľa § 256 ods. 1 CSP, ak strana procesne zavinila zastavenie konania, súd prizná náhradu trov konania protistrane.

52. Podľa § 262 ods. 1 CSP, o nároku na náhradu trov konania rozhodne aj bez návrhu súd v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí.

53. Podľa § 262 ods. 2 CSP, o výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.

54. O trovách konania súd rozhodol podľa § 255 ods. 1 v spojení s § 256 ods. 1 Civilného sporového poriadku a úspešnej žalovanej priznal náhradu trov konania v rozsahu 100%, pričom o konkrétnej výške rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti tohto rozhodnutia samostatným uznesením vydaným vyšším súdnym úradníkom. V časti výroku I. o zastavení konania o zaplatenie nemajetkovej ujmy 8.800 Eur súd aplikoval § 256 ods. 1 CSP, nakoľko žalobca procesne zavinil zastavenie konania, keďže zobral v tejto časti žalobu bez uvedenia dôvodu späť. V časti výroku II., kde bola žalobca v prevyšujúcej časti zamietnutá, súd aplikoval § 255 ods. 1 CSP, nakoľko v tejto časti bola žalovaná úspešná. Vzhľadom na to potom úspech žalovanej predstavuje 100%.

55. Súd pri rozhodovaní o náhrade trov konania zvažoval aj použitie ustanovenia § 257 Civilného sporového poriadku, ktoré hovorí, že výnimočne súd neprizná náhradu trov konania, ak existujú dôvody hodné osobitného zreteľa.

56. V citovanom ustanovení § 257 Civilného sporového poriadku je (podobne ako predtým pri § 150 O.s.p.) fixované moderačné absolútné právo súdu zmierniť dôsledky upravujúcich platenie a náhradu trov konania. Je výrazom toho, že tam, kde zákon nemôže byť natoľko kazuistický, aby postihol celú rozmanitosť života, dotvára sa právo sudcovským výkladom. Záver súdu o tom, že je tu splnený predpoklad na priznanie práva na náhradu trov konania (podľa § 255 Civilného sporového poriadku), nevylučuje, aby súd súčasne nedospel k záveru, že sú splnené aj predpoklady na aplikáciu § 257 Civilného sporového poriadku. A tak napriek úspechu vo veci súd skonštatuje, že niektorému z účastníkov konania vzniklo právo na náhradu trov konania, lenže sa mu nepriznalo, pretože bolo treba použiť § 257 Civilného sporového poriadku. K uplatneniu zmierňovacieho práva súdu môže dôjsť s prihliadnutím najmä na rôzne aspekty konkrétneho prípadu. Stáva sa tak vtedy, keď súd dôjde k záveru, že povinná strana sporu nemôže uhradiť náhradu trov konania z rozmanitých dôvodov, ktoré sama nezavinila, alebo ich môže uhradiť len s veľkými ťažkosťami.

57. V tomto konkrétnom prípade súd nevidel dôvody hodné osobitného zreteľa na strane žalobcu z hľadiska jeho osobnej, sociálnej či finančnej situácie, kedy žalobca ani netvrdil a nežiadal pri náhrade trov konania prihliadať na ustanovenie § 257 CSP. Zároveň dôvody hodné osobitného zreteľa súd nevidel ani v charaktere konania, ktoré by odôvodňovalo nepriznanie náhrady trov konania.

Poučenie:

Proti rozsudku možno podať odvolanie do 15 dní odo dňa jeho doručenia na tunajší súd v troch písomných vyhotoveniach.

Podľa ust. § 359 Civilného sporového poriadku odvolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané.

Podľa ust. § 363 Civilného sporového poriadku sa v odvolaní popri všeobecných náležitostiach podania (ust. § 127 ods. 1 a ods. 2 Civilného sporového poriadku) uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Podľa ust. § 364 Civilného sporového poriadku rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Podľa ust. § 365 ods. 1 Civilného sporového poriadku odvolanie možno odôvodniť len tým, že:

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Podľa ust. § 365 ods. 2 Civilného sporového poriadku odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej.

Podľa ust. § 365 ods. 3 Civilného sporového poriadku odvolacie dôvody a dôkazy na ich preukázanie možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Podľa ust. § 366 Civilného sporového poriadku prostriedky procesného útoku alebo prostriedky procesnej obrany, ktoré neboli uplatnené v konaní pred súdom prvej inštancie, možno v odvolaní použiť len vtedy, ak

- a) sa týkajú procesných podmienok,
- b) sa týkajú vylúčenia sudcu alebo nesprávneho obsadenia súdu,
- c) má byť nimi preukázané, že v konaní došlo k vadám, ktoré mohli mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci alebo
- d) ich odvolateľ bez svojej viny nemohol uplatniť v konaní pred súdom prvej inštancie.

Ak povinný nespĺní povinnosť uloženú týmto rozhodnutím, môže oprávnený podať návrh na výkon rozhodnutia alebo návrh na vykonanie exekúcie podľa Exekučného poriadku (zákon č. 233/1995 Z.z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti).